ሮቢንሰን ክሩሶና ሕወሓት-ጦርጦስ

ልማት ወይስ ፅዳት? - ወቅታዊ የኢትዮጵያ ምጣኔ ሃብት ትንተና

ከአየለ ታደሰ

(ክፍል ሁለት)

3.2 ብቸኝነት

፱) ሮቢንሰን ክሩሶ

ሮቢንሰን ክሩሶ ሌላ ሰው በማይኖርበት ቦታ ላይ የሚኖር በመሆኑ የሚፈልገውንም የሚያደርገው ብቻውን ነበር። ሮቢንሰን ክሩሶ ትልቁ ችግሩ ብቸኝነት ያጠቃዋል። እየሰመጠችው ከነበረችው መርከብ ውስጥ ካገኛቸው ነገሮች መካከል መፅሐፍ ቅዱስና የመርከብ መንገድ ማሳያ ጠቋሚ ካርታዎች እንዲሁም ለአውሬ መከላከያ የጦር መሳሪያዎች ነበሩበት። ታዲያ ብቸኝነትን ማባረር ሲፈልግ የሚያነባቸው መፅሐፍ ቅዱስና ካርታዎቹን ነበር። ሮቢንሰን ክሩሶ ለብቻው ብዙ ሰው እንዳለ አድርጎ በማሰብ የሚያነባቸውን ታሪኮችን መልሶ መላልሶ ይተርክ ነበር። በሌላ አባባል ሮቢንሰን ክሩሶ ብዙ ሰው መስክ ላይ አድርጎ በማሰብ ወደ መስክ ወጥቶ ድምፁን ከፍ አድርጎ ይተርክ ነበር። አንዲት በቀቀን ወፍንም አንዳንድ ቃላቶችን ማስተማርም ችሎ ነበርና አንድ ጊዜ ከእንቅልፉ እንዳባነነችው በታሪኩ ላይ ተወስቷል። ወይጉድ ብቸኝነትም እኮ የራሱ የሆነ የስነ-ልቡና ችግር አለው።

ሕወሓት

ሕወሓት ጫካ እንደነበረ የፃፈው መመሪያ፤ የነደፈው የራሱ ካርታ አለው። ወደ ስልጣን ሲወጣም የሚያነበው ያንኑ "መመሪያ"ና ካርታ ነው። አቦይ ስብሃት እንደመሰከረው ይህ ጫካ ውስጥ የተፃፈው መመሪያና የተነደፈው የትግራይ ካርታ ሕወሓት "እንደ መፅሐፍ ቅዱሳችንና ካርታችን የችግራችን ብቸኛ ቁልፍ መፍቻ" ነው ብሎ ያምናል። ስለሆነም ያንኑ ያጠናውን "መመሪያና ካርታ" ባለው ሰፊ የዜና ማሰራጫ መድረኮቹ በመጠቀም ብዙ ሰው እንደሚያዳምጠውም አድርጎም በማሰብ ከድሮ ጀምሮ ያጠናውን መልሶ ይተርካል ወይም ድምፁን ከፍ አድርጎ ያነባል። ሕወሓት የራሱን "በቀቀን ወፎችንም" አሰልጥኗል። ሕወሓት "ልማት" ወይም "አሸባሪ" ሲል ድምፃቸውን ከፍ አድርገው "ልማት" ወይም "አሸባሪ" ብለው የሚደግሙለት በቀቀኖችን አስተምሮ በህዝቡ መሃል አዝምቷል። ትልቁ የሕወሓት ችግሩ ብቸኝነቱ ነው። ማንኛውንም ነገር የሚያደርገውም ለብቻው ነው። ገንዘብ ሲዘርፍ ለብቻው። በንግድ ዓለም ሲሰማራ ለብቻው። ሲያጠምድ ለብቻው። ሲበላ ለብቻው። የአገሪቱን ሃብት ሲያጋብስ ለብቻው። ሌሎቹን የአገሪቱ ነዋሪዎችን አያማክርም። ታዲያ እዚህ ላይ ልብ ያለው ልብ ይበል - ሕወሓት የአገሪቱን ንብረት ሁሉ ዘርፎ ሲወድቅ ግን ለብቻው አይወድቅም። አገሪቷም አብራ ትወድቃለች። ይህ ማለት ደግሞ ሕወሓት መንበረ-ስልጣኑን እንደጨበጠ ይቀመጥ ማለት ሳይሆን እንዲያውም መንበረ-ስልጣን ላይ በቆየ ቁጥር ከዚህ የበለጠ ለአገር የሚያመጣው ጦስ አለውና...። የሕወሓት ዓይነት ብቸኝነት ደግሞ በዘመናዊው ዓለማችን ከሮቢንሰን ክሩሶ ወቅትና ጊዜ የበለጠ የራሱ ልዩ የሆነ የስነ-ልቡና ችግር አለው።

3.3 የህዳጉ ዋጋ ለውጥ

፲) ሮቢንሰን ክሩሶ

ሮቢንሰን ክሩሶ ፍየሎችንና በጎችን ለማደንና ለማዘጋጀት የሚያጠፋው ጊዜ፤ ወይም ደግሞ አትክልትና ፍራፍሬዎችን ለመዝራትና ለመሰብሰብ ከሚያጠፋው ጊዜ ጋር ሲወዳደር ተመጣጣኝ መሆን ይገባዋል። ብዙ ጊዜውን በማደን ላይ ካጠፋ አትክልትና ፍራፍሬዎችን ለመልቀም የሚኖረው ጊዜ አነስተኛ ይሆናል። ሮቢንሰን ክሩሶ የአትክልትና ፍራፍሬዎች ብዛትና መጠን መቀነስ ብዙ ሥጋ ለማግኘት ስለሆነ፤ አትክልትን ለማምረት ያሚያጠፋው ጊዜ በመቀነሱ (የስጋ ብዛትና መጠን ለመጨመር ማለት ነው።) ይህ የሚያካክሰው ጊዜ የህዳጉ ዋጋ ለውጥ (Marginal rate of transformation) ተብሎ ይጠራል።

ሕወሓት

ሕወሓት ደግሞ የህይወት እስትንፋሱን ለማራዘም በሁለት ነገሮች ዙሪያ የሚያጠፋውን ጊዜ ለማጣጣም ሲታገል እናያለን። ገንዘብ ማሰብሰብ እና ካድሬዎችን ማበራከት።

ሕወሓት ገንዘብ ለመሰብሰብና አቅጣጫ ማስቀየስ ሲፈልግ አገራዊና ስሜትን የሚነኩ እቅዶችን ያቀርባል። እቅዱን ለማጥናትና ለመንደፍ የሚያጠፋው ጊዜ ግን አጭር ነው። ሌላው ቢቀር ለምሳሌ አንድ መኖሪያ ቤት ከመገንባቱ በፊት ስለቤቱ አሰራር ጥናት መደረግ ይኖርበታል። ቤቱ የሚሰራበት ቦታ፤ የግቢው ስፋት፤ ቤቱ የሚቆምበት መሬት ስፋት፤ ቤቱ ስንት ክፍሎች እንደሚኖሩት፤ መፀዳጃና የምግብ ማብሰያ ክፍሎች፡ የመብራትና የውሃ አቅርቦት ... ወዘተ። ጥናት ለማጥናትና ንድፍ ለማዘጋጀት ሰፋ ያለ ጊዜ ይፈልጋል። በተለይም አገራዊ ይዘት ያላቸው እቅዶች ሰፊ ጥናትና ጊዜ፤ ብዙ ውይይት ይፈልጋሉ። በስሜት የተካኑ ግን ጥናት ያልተደረገባቸው የሕወሓት እቅዶች አገር "አጥፊ" ናቸው። ስለሆነም አገራዊና ስሜት የሚነኩ የሕወሓት እቅዶች የሚጠብቀውን ያህል ውጤት አያመጣለትም። ከነዚህ አገራዊ ስሜት የሚነኩ እቅዶቹ ወይም ንድፎቹ ውስጥ ለምሳሌ ሴቶች እህቶቻችንን "በሥራ ስም" ወደ አረብ አገር ማጋዝ፤ መሬትን "በልማት ስም" ለውጭ ባለ ሃብቶች መቸብቸብና፤ የቤቶች ግንባታ፤ የ"አባይ ግድብ ግንባታ"፤ እና የመሳሰሉትን ማየት እንችላለን። አቅዶቹን ለማጥናት የሚያጠፋው ጊዜ እጅግ በጣም አጭር ነው። ቅፅበታዊ ነው። እነዚህን ሃሳቦችን ከመንደፉ በፊት ሰፊ ጥናት አያደርግባቸውም። ገንዘብና የራሱን የስልጣን እርካታ እስካስጠበቀለት ድረስ በአንድ ሌሊት ድንገት እንደባነነ ሰው ብድግ ብሎ ባልታሰበ መንገድ ተፈፃሚ ለማድረግ ይነሳል። እነዚህና የመሳሰሉት እቅዶች ጥናት የተደረገበት በማስመሰል ካድሬዎቻቸው የውጭ አገራትን ምሳሌ በመስጠት ሲያጣቅሱ ስንሰማ አበው እንደሚሉት "የሌባ አይነደረቅ መልሶ ልብ ያድርቅ" ዓይነት ጥናትና መረጃዎችን ያላማከለ "አገር አጥፊ ንድፎች" ናቸው።

በሌላ በኩል ደግሞ ካድሬዎቹን ለማበራከት የሚፈጅበት ጊዜ ረዘም ያለ ነው። በአገር ውስጥና በውጭ አገር ሰፋፊ የማጥመጃ መረብ እጁን በመዘርጋት፤ የምጣኔ ሃብት አጋብሶ (በፊት ሁሉም ነገር ወደ ትግራይ ነበር አሁን ደግሞ ወደተለያየው የዓለም ክፍል ሆኗል - የተሻሻለ ዘመናዊ ዓላማው)፤ ሙስናን በአገሪቱ ውስጥ ከመቼውም ጊዜ በላይ እጅና እግሩን እንዲሰድ፤ ትውልዱን እንዲኮላሽ ለማድረግ የአልኮልና የአሸሽ ልማድ ሱስ ተገዢ እንዲሆን አድርጎታል። ታዲያ ሕወሓትም እንደሮቢንሰን ክሩሶ የህይወት እስትንፋሱን ለማቆየት ሲል ሁለቱን ዓላማዎቹን ለማሳካት የሚፈጅበትን ጊዜ ተመጣጣኝ የማድረግ "ችሎታ" ይጠበቅበታል። ገንዘብ ለመሰብሰብና ካድሬዎችን ለማበራከት የሚያጠፋው ጊዜ የህዳጉ ዋጋ ለውጥ (Marginal rate of transformation) ተመጣጣኝ መሆን ይጠበቅበታል።

ሮቢንሰን ክሩሶ የስጋውን መጠን ለመጨመር ጊዜውን አትክልት ለመሰብሰብ ከሚያጠፋው ጊዜ ላይ እንደጨመረ ሁሉ ሕወሓት ደግሞ "ካድሬዎቹን ለማበራከት" የሚያጠፋውን ጊዜ የሚወስደው ከገንዘብ ለማሰባሰቢያ የሚበጀው እቅድ ወይም ንድፍ ጊዜ ላይ በመሆኑ በህዳጉ ዋጋ ለውጥ (Marginal rate of transformation) ሳቢያ ወደ ከፍተኛ ኪሳራ እንደሚያመጣው ከቶውንም ሊከሰትለት አልቻለም። እንዴት ሊያከስረው ይችላል? የሚል ጥያቄ ሊያጭር ይችል ይሆናል።

ካድሬዎችን ለማብዛት የሚደረገው ግፊት በራሱ ወጪው እጅግ ከፍተኛ ነው። ገንዘብ የማሰባሰብ ኃይሉ እየተዳከመ ከሄደ ለካድሬዎቹ የሚከፍለው ገንዘብ ስለማይኖርው ካድሬዎቹ የሕወሓትን ሥር ሊያቀጭጩት ይችላሉ። ለ"ደህንነቱም" ቢሆን ገንዘብ ያስፈልገዋል። አሊያ ግን ወታደራዊው ክፍል ፊቱን ሊያዞርባቸው ይችላል። የወታደራዊው ክፍል አዛዦችም ቢሆኑ በሙስና የተጨማለቁ ናቸው። ለዚህ ምስክር የሚሆነው 1) የቀድሞ የሕወሓት ውስጥ አዋቂ ግለሰቦች በኢሳት የዜና ማሰራጫ ላይ እየቀረቡ የሚሰጡት መረጃዎች 2) ሕወሓት በወታደሩ ገንዘብ አወጣጥ በኩል ማንኛውም ዓይነት የገንዘብ ቁጥጥር (Audit) እንዳይደረግ በህግ ማፅደቁ 3) የሕወሓት አምላኪ ትግራይ ተወላጆች በዙሪያው ማሰባሰቡ ነው። ይህ ሁሉ ዘዴዎችን መፈየዱ ሚስጥር እንዳይወጣ ለማድረግ ነው። በዚህ ዘመን አንድ ድርጅት ወይም አካል በገንዘብ ኃይል የሚንቀሳቀስ ከሆነና የገንዘብ ቁጥጥር (Audit) የማይፈልግ ከሆነ ትልቅ በሽታ አለበት ማለት ነው። ልማትና ብልፅግናን ለማምጣት የገንዘብ ቁጥጥርን ማሳደግ እጅግ በጣም አስፈላጊ ነውና።

እዚህ ላይ ልብ በሉልኝ በሮቢንሰን ክሩሶና በሕወሓት መካከል ካሉት ልዩነቶች መካከል አንዱ በገንዘብ ላይ ያላቸው ልዩነት ነው። ከሮቢንሰን ክሩሶ ታሪክ ላይ እንደምንረዳው ሮቢንሰን ክሩሶ ሌባ አይደለም። አልሰረቀም። አልዘረፈም። የሰው ህይወትም አላጠፋም። ነገር ግን ጀብደኛ ነው።

ወደ ባህር እየሰመጠች ካለችው መርከብ ላይ ብዙ የሚያስፈልጉትን ነገሮችን በማትረፍ አሸሿል። እንዲያውም ከነዚህም ነገሮች ውስጥ አንዱ 18 ኪሎ የሚመዝን የአውሮፓና የብራዚል የገንዘብ ክምችት (ወርቅና ብርን ሳይጨምር) ነበር። እነዚህ ገንዘቦች በወቅቱ የመገበያያ ዋጋ ነበሩ። ታዲያ ሮቢንሰን ክሩሶ የገንዘብ ክምችቱን ሲያገኝ በትዝብት አንስቶ እያየ "አንተ ገንዘብ ሆይ! እዚያ አገሬ እያለሁ ባገኝህ ኖሮ ብዙ ነገር ልሸምትና ልጠቀምብህ በቻልኩ ነበር። ሃብታም ሆኜ ከአገሬም ለቅቄ ባልወጣሁ ነበር። አሁን ግን ጠልቄ ካለሁበት የብቸኝነት ኑሮ ልታወጣኝ አትችልም።" አለው። በተቃራኒው ደግሞ የሕወሓት እስትንፋስ የተመሰረተው በገንዘብ ላይ ነው። ገንዘብ የሚያወጣና የሚያስገኝለት ከሆነ እንኳን ኢትዮጵያንና ልጆቿን አይደለም - "በልማት ስም" በአምላክ መልክ ራሱን ተክቶ ተፈጥሮን በመገደብ "ፀሐይ" እና "አየር" ለኢትዮጵያውያን ከመቸርቸር እንደማይመለስ እርግጠኛ ነኝ። ሁኔታውን ለማሳየት አንድ አናሳ ምሳሌ ላንሳ።

> *ሕወሓት ወደ ውጪ አገር ለ"ቤት ውስጥ ስራ" በመላክ ያገኘው የምጣኔ ሃብት ትርፍ ሂሳቡን በማስላት በቁጥር ላሳይ። ይህ የእኔ ስሌት በቀጣሪና አስቀጣሪ መካከል የሚከፈል ክፍያ ወይም ሕወሓት ከቀጣሪ አገራት የሚያገኘውን ጥቅማ ጥቅም እዚህ የሒሳብ ግምት ውስጥ አልተካተትም።*
>
> *400 ሺ ወጣቶች ትውልደ ኢትዮጵያውያን የሆኑ ከገጠሪቱ ኢትዮጵያ፣ ለዚያውም ገና በለጋ እድሜያቸው፣ ወደ አረብ አገራት በ"ሕወሓት የልማት እቅድ" መሰረት ወጥተዋል ተብሎ በዜና ማሰራጫዎች አድምጠናል። አንብበናልም። ወደ አዲስ አበባ በሄድኩበትም ጊዜ ቦሌ አውሮፕላን ማረፊያ ወደ አረብ አገር ተጓዥ ከነበሩት ወጣት ኢትዮጵያውያን መካከል አንዲቷ ኢትዮጵያዊ እህቴ እንደነገረችኝም ከሆነ ይህንን ጉዞዋን ለማስፈፀም ብቻ ከ7,000 - 10,000 ሺህ የኢትዮ ብር ወጪ አድርጋለች። ለዚያውም የአውሮፕላኑን የጉዞ ወጪ ሳይጨምር ማለት ነው። አብረዋት የነበሩትም ወጣቶች ነገር ግን ከሌላ ቀዬ የመጡትም ይህንኑ አረጋግጠውልኛል። ከየት አካባቢ ነው የመጣችሁት ብዬ ስጠይቃቸው ከኖሩበት ቀዬ ውጪ ሌሎችን አካባቢዎች (ወረዳና አውራጃ) እንኳን የማያውቁ ለግላጋ ወጣቶች ነበሩ። ታዲያ የአገራችን ገበሬዎች ይህን ያህል ገንዘብ ከየት አምጥተው ነው የከፈሉላችሁ ብዬ ስጠይቃቸው ሁሉም የሰጡኝ መልስ ወላጆቻቸው በብድር እንዳገኙና እነሱ ማለትም ተጓዦቹ ልጆች አረብ አገር ደርሰው ስራ ሰርተው ከሚያገኙት ገንዘብ እንደሚከፍሉ ነበር ያዋዩኝ። የሕወሓትን ደባ ሳይረዱ፣ ተስፋ ሰንቀው፣ ትልቅ የአደራ ሸክም ተሸክመው፣ ወደ አረብ አገራት አቀኑ። አደራውም ወላጆቻቸው የተበደሩትን ገንዘብ ሰርተው ለመክፈል ነበር።*
>
> *እንግዲህ ከላይ በቀረቡት መረጃዎች መሰረት 1) ወደ አረብ አገራት የሄዱት 400,000 አራት መቶ ሺህ ወጣቶች ናቸው። 2) እያንዳንዳቸው እስከ 10,000 ሺህ የኢትዮ ብር ወጪ አድርገዋል። 3) በዚህ የስራ መስክ የተሰማሩት የሕወሓት ድርጅቶች ባጠቃላይ 400 ድርጅቶች ሲሆኑ ፈቃድ ያላቸው 20 ድርጅቶች ናቸው ተብሏል። በዚህ ስሌት የሕወሓት ድርጅቶች በትንሹ ከነዚህ ወጣቶች በትንሹ (4,000,000,000 የኢትዮ ብር) <u>አራት ቢሊዮን የኢትዮ ብር</u> ሰብስበዋል ማለት ነው። ይህ እንግዲህ በኔ አናሳ የሂሳብ ስሌት ነው። አቦይ ስብሃት ቪ.ኦ.ኤ ላይ ከአዲሱ ጋር ቃለ መጠይቅ ሲያደርግ የኤፈርትን ግዙፍነት እንጂ የቁጥር ማስረጃ አልሰጠንም። ምናልባት "ጉዳቸው እንዳይወጣባቸው" ፈርተው ይሆን? ታዲያ ከነዚህ እያንዳንዳቸው በዚህ የስራ መስክ የተሰለፉት 400 የሕወሓት ድርጅቶች ቢያንስ ቢያንስ (10,000,000 ብር) 10 ሚሊዮን የኢትዮ ብር ከገበሬው ላይ ዘርፈዋል ማለት ነው። ወይም ደግሞ 20ዎቹ ድርጅቶች በሞኖፖሊ ቢይዙት ደግሞ እያንዳንዱ የሕወሓት ድርጅት ቢያንስ (200,000,000) 200 ሚሊዮን የኢትዮ ብር ከገበሬው ላይ ዘርፈዋል ማለት ነው። ሕወሓት ገበሬው ላይ ከማዳበሪያ ዕዳ በተጨማሪ በገበሬው ልጆችም ላይ እጅግ ከፍተኛ ምጣኔ ሃብታዊ ቁማር ተጫውቷል። ከምጣኔ ሃብት ዘረፋው በተጨማሪ በገበሬውና በልጆቹ ላይ ያመጣው እያመጣ ያለው የስነ ልቡና ቀውስ ግን ከሁሉም በላይ የከፋ ነው።*

በአጭር ጊዜ ውስጥም በርካታ ሚሊየነሮች የተፈጠሩባት አገር በምድራችን ላይ ብትኖር ኢትዮጵያ ብቻ ነች። ለዚያውም የትግራይ ተወላጆች ብቻ የሆኑ የሕወሓት ደጋፊዎች ሚሊየነሮች የሆኑባትና "የአፓርታይድ መንደሮች" የተፈጠሩባት ትንግርተኛ አገር ሆናለች። የሕወሓት ደጋፊ በመሆናቸው ብቻ፡ ሳይወጡና ሳይወርዱ፣ በገበያው ዓለም ሳይፈተኑ ሚሊየኖሮችን መፍጠር ይህ ሕወሓት ደጋግሞ እንደሚለው ከሚያካሂደው የ"ሚሊኒየም ልማት" ዋነኛ አካል ነው።

ታዲያ ነገሩ ባይገርምም ከሳውዲ አረቢያ ለተመለሱት 100 ሺ ዜጎቻችን 50 ሚሊየን ብር በበጀት መልክ መያዙን ቴዎድሮስ አድሃኖም ህዳር 13 2006 ተናግሯል። የተዘረፈው 4,000,000,000 ብር (4 ቢሊዮን የኢትዮ ብር) ለተመላሹ ዜጋ 50,000,000 (50 ሚሊዮን የኢትዮ ብር) ማለትም <u>1.25% ብቻ</u>። በሌላ አባባል አረብ አገራት የሄዱት 400 ሺህ ወጣቶች ሲሆኑ፣ ባለፉት ጊዜያት ከሳውዲ አረቢያ የተመለሱት 100 ሺህ - ታዲያ ለአንድ አራተኛ ተመላሽ ወጣቶች የተመደበው ገንዘብ 50 ሚሊዮን የኢትዮ ብር ነው። ሕወሓት 50 ሚሊዮን የኢትዮ ብር ከአገሪቱ ካዝና አውጥቷል እንኳን ቢባል "የሂሳብ ቁጥጥር" ስለሌለው ገንዘቡ ወደ ካድሬዎች ኪስ ለመግባቱ ጥርጥር የለውም። የተመለሱትም ወጣቶች በሴተኛ አዳሪነት ወይም በጉልበት ስራ ወይም የደረሱበት አይታወቅም። ሌላ የምጣኔ ሃብት "ሽክም" በአገሪቱ ውስጥ በማስፋፋት የወደፊቱን ትውልድ ማኮላሸት ማለት እንዲህ ነው።

<u>ይህች ናት እንግዲህ የሕወሓት የ"ልማትና ፅዳት" ጨዋታ!!!</u>

፬ ሮቢንሰን ክሩሶ

ሮቢንሰን ክሩሶ በህዳጉ ዋጋ ለውጥ (Marginal rate of transformation) መሰረት ሊያመርት የሚችለው አማራጭ 2 ኪ.ግ. ፍራፍሬና አትክልት 1.5 ኪ.ግ. የበግ/የፍየል ሥጋ ወይም 2 ኪ.ግ. ፍራፍሬና አትክልት 2 ኪ.ግ. የበግ/የፍየል ሥጋ ይሆናል ማለት ነው።

ሕወሓት

ሕወሓትም ካድሬዎችን ማበራከት ወይም ገንዘብ ማሰብሰብ፣ የሚባሉ ሁለት አማራጮች አሉት። ካድሬዎችን ለማበራከት የአንድ-ለ-አምስት ጥፍነጋ እንደ መመሪያ አድርጎ ይዟል። ስራ ለማግኘት፣ መኖሪያ ቤት ለመከራየት፣ ትምህርት ለመከታተል፣ "እስር ቤት" ላለመውረድ፣ ምግብ ለመመገብ፣ የኢትዮጵያን አየር ለመሳብ፣ ፀሐይ ለመሞቅ ወዘተረፈ በአንድ-ለ-አምስት መጠፍነግ እንደ ግዴታ ተደርጎ በ"ሕግ" ረቅቆ እየተሰራበት ነው።

ገንዘብ ለማሰብሰብ ደግሞ በዓባይ ቦንድ ስም ሽያጭና በውጪ አገር የሚኖረውን ኢትዮጵያዊ ነዋሪ አገር ቤት ውስጥ መሬት በነፃ ሰጥቼአችሁ፣ የፈለጋችሁትን ዓይነት ቤት 20 በ80 ወይም 40 በ60 ወይም 90 በ10 የአከፋፈል እቅድ መሰረት ማሰራት ትችላላችሁ እያለ በቅጡ ያልተጠና ግን አጓጊ አርእስቶችን በማንሳት ገንዘብ ለማሰባሰብ ቢሞክርም ካለፉት ዓመታቶች ወዲህ መርዝ እንደ ያዛት ውሻ ከሰባቱ ውስጥ በስድስቱ ክፍለ ዓለማት በተቃውሞ እየተዋከበ ይገኛል። ገንዘብ ማሰባሰቡ አልሆንለት እያለ ነው። <u>ለዓባይ ቦንድ ሽያጭ የተሰበሰበው ወይም የተከማቸው ገንዘብ የመመለሱ ነገር ዜጎች በጥርጣሬ ዓይን ያዩት ገና ከጅምሩ ነው</u>። ሕወሓት መውሰድ እንጂ መስጠት ያላደገበት አመሉ ነውና። ስለሆነም በዚህ ገንዘብ በመሰብሰቡ በኩል ያለው አማራጭ አልሆንልህ ቢለው ሌላ የቀረው በኤፈርት ስም የተዘረፈው ገንዘብ ማውጣት ወይም ወደ ደግሞ ውጭ ይዞ በመሄድ የሕወሓት አባላት በውጭ አገር የተንደላቀቀ የስደት ኑሮ እየከሰከሱ የሚኖርበትን አማራጭ ማስፋት ነው። ሕወሓት ካድሬዎቹን ለማብዛት ደግሞ ገንዘብና አቅም አዲስ ስሌት ይሻል። አዳዲስ አጀንዳዎች ይዞ ብቅ ማለት ይጠበቅበታል። አሊያ የገንዘብ ማሰባሰቢያ ምንጩ እየደረቀ ከሄደ ካድሬዎች የማበራከት አቅሙ ሊያንስ ነው ማለት ነው። ሕወሓት እንደ ሮቢንሰን ክሩሶ በህዳጉ ዋጋ ለውጥ (Marginal rate of transformation) ህግ መሰረት ስሌቱን ማስላት ይጠበቅበታል።

ክፍል ሦስት ይቀጥላል…

አስተያየት ካሎት በ tayele@yahoo.com ሊያገኙኝ ይችላሉ።